

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an: 2 Dolars

Edition spéciale: 3 Dolars.

ADRESSE

"İdjtihad,, Constantinople

Téléph: St. 865

xxvème ANNÉE

15 Août 1930

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No: 303

ABONEMAN:

Seneliği [24Nusha] Türki-
ye için 2 1/2, Âlâ kâğıd-
lısı 5 Liradır

İDAREHANESİ

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève.

Yirini beşinci sene

15 Ağustus 1930

Hep seni bekliyor gibi dururlar ,
Dağımız, deremiz, yeşil ovamız ,
İçinden uçtuğun ıssız yuvamız
Bakdikca gözüme dağlar vururlur .

Dün gece düşümde görerek Fatma,
Delirdim sevinçten, ah ne güzaldin
- Haberim yok, dedin , ne zaman geldin?
- Bu, rü'yadır , dedin gerçektir sanma.

Hasretle yaşamak, her gün bir ölüm,
« Ya bu gün, ya, yarın, gelir » diyerek ;
Bekleyüp, bekleyüp görmeden ölmek,
Vallahi, zulümdür, billahi zulüm !

Kalmadı, Tanrıdan başka dileğim ,
Ölmeden bir kerre seni göreyim,
Basdığım toprağa yüzler süreyim ,
Bak, nasıl özledim seni melegim .

Sağlığın tatları seninle getdi ,
Umudun ışığı söndükçe, söndü,
Gönlüm karanlık bir mezara döndü,
Ayrılık acısı canıma yetdi.

Dün akşam imam da, pazar yerinde:
« Fatmadan bir haber yokmu ? » diyordu ;
Düşümü söyledim, eyiye yordu :
« Gelecektir, dedi, günün birinde. »

Ah, o, gün acaba, hangi senenin,
Hangi bir mevsimin mutlu günüdür,
Hangi, bir haftanın kutlu günüdür ,
Söylemez falı da Ayşe ninenin .

Hayalin geçince; bazan, önümden,
Gelmişsin sanırım köye gerçekden;
Öç almak isterim kahbe felekden;
Bilmezsin, âh, neler geçer gönlümden.

Hiç seni aramaz olur muyum ben,
Varlığın ilaçken, her derde senin ,
Yokluğun belliken her yerde senin?
Geliver sevgilim haber vermeden,

Korkarım öldürür, beni bu müjde,
Yürece sığmayan sevinçlerle;
Ansızın görmekde, şüphesiz, öyle ;
Acımam, görünce, seni, ölsem de.

Yatakda inleyen hasta anam da,
Seni pek özleyor, candan, yürekden:
« Gelmezse, o, deyor, kalkmam döşekden ;
Bir haber sanırım kuş ötse damda. »

Güneşin ışığı dağda sönerken,
Dereler morarıp derinleşirken ,
Gündüzün havası serinleşirken ,
Sürüler yazıdan köye dönerken,

Ben seni beklerim kapı önünde ,
Anası gelmeyen bir kuzu gibi:
« Kahrolsun derim, kim ise sebebi,
Gelmedi sevgilim, işte bu günde »

Gelirde buraya beni bulamazsan,
Deme hiç kimseye: « Nerede Ali? »
Kim bilir, kaç sene oldu öleli
Doğruca kabrime gel , yorulmazsan ;

Oturup yanına taşını okşa,
Öpmeden öldüğüm, güzel elinle;
İçinden gelecek, şu sesi dinle :
« Ben öldüm, sen dünya durdukca yaşa!

Eren - Köyü 1929

Ebûbekir Hâzim

İNGİLİZCEDEN

YORGANIN SÖYLEDİĞİ

Bir Japon hikâyesi

Küçük japon hancı kapıya doğru gelen tacire “ Hoş geldiniz efendim buyurunuz ,, dedi . Şimdiye kadar bu hana hiç musafir gel - memişdi; zaten burası da hemen o gün açılmışdı. Burası , birinci sınıf bir han değildi , Hancı fakir bir adam olduğu için masaların, halıların, tabakların ekserisi elden alınmaydı. Fakat her şey yerli yerinde, ve temiz olduğu için tacirde burayı beğendi. İyi bir yemek yedikten sonra odasına çekilerek yattı. Japonyalıları şilte kullanmazlar; birkaç yorgan ve halı üstüne yatar üstlerine de pamukdan dokuma yorganlar örterler. Bu yorganlar pamuktan dokunur, yorganların boyu sekiz, eni yedi ayakdır. Bu yorganlar ve tahta yastıklar gündüzleri renkli paravanaların arkasına kaldırılır .

Eğer böyle tahta yastıklardan birisi yerdeyse japonyalı bu yastığa çarpmamaya dikkat eder, kazara çarparsa o yastığı alınının hizasına kaldırarak “ Affedersiniz ,, der .

Tacir ancak kısa bir uykudan sonra odadaki sesler onu uyandırdı. Bu, iki erkek çocuğunun sesiydi. Birisi sordu: “Sevgili kardeşim üşüyor musun?,, diğeri cevap verdi “Sen de üşüyor musun ? ,,

Tacir hancının çocuklarının yalnızlıkla odaya geldiklerini zannetti, bu mümkündü, çünkü japon evlerinin kitlenecek kapıları yoktur. Odaları birbirinden ayıran paravanalar kolaylıkla itilip açılabilir .

Tacir: “ Hey ,, dedi “ Çocuklar burası sizin odanız değil ,, .

Kısa bir sükutdan sonra yine aynı sesleri işitti:

“Sevgili kardeşim üşüyor musun?,, “Sen de üşüyorsunuz?,, Hemen yatağından kalktı ve bir kağıt fenere yapışık olan mumu yaktı . Odanın etrafına baktı; hiç bir çocuk görmedi. Dolapların içine baktı; orada da kimse yoktu. mumu söndürmeksizin yatağına girdi. Lâkin biraz sonra yine sesler “Sevgili kardeşim üşüyorsunuz?,, “Sende üşüyorsunuz?,, dedi. Sesler yorganlardan birindeydi o bundan emindi. Aceleyle eşyalarını topladı, aşağı indi ve hancıya olanı biteni anlattı. Gece vakti rahatsız edilmesinden kızan hancı :

“Efendi ,, diye bağırdı “Galiba yemekte fazla içmişsin-de fena rüyalar görmüşsün benim yorganlarım konuşmaz anladın mı? ”

Tacir hancının bu kaba hareketinden alınarak:

«Evet, evet» yorganın bir tanesinden sesler çıkıyor, hem ben böyle muameleye tahammül edemem» diyerek borcunu verip gitti.

Ertesi gün handa kalmak için diğer bir tacir geldi. Fakat o da diğeri gibi odasında sesler işitince doğru hancıya giderek iki çocuğun birbirine «Sevgili kardeşim üşüyorsunuz? » «Sen de üşüyorsunuz? » diye odasında konuştuklarını söyledi Hancı :

“Efendi,, diye haykırdı “Rahatınız için elimden geleni yaptım, gece yarısı beni böyle saçma masallarla rahatsız etmeye hakkınız yoktur ,, Müşteri gözlerini açarak :

«Nasıl? » dedi «Masal mı kendi kulağımla işittim, ben burada daha fazla kalamam »

“İkinci müşterinin de aynı sebepten kaçtığı-nı gören hancı yorganları birer, birer kaldırdı ve hakikaten müşterilerin söylediği gibi çocukların sesini işitti. Sabah olunca hancı yorganı aldığı eskici dükkanına giderek dükkancıya:

“Hatırlıyorsunuz?,, dedi «Ben senden bir yorgan almıştım.»

«Evet

«Onu nereden almıştın? »

«Şehrin öte tarafındaki küçük bir dükkândan,, Hancı bu dükkâna koştu oradan bir diğetine, oradan bir diğetine nihayet arka sokaklardan birinde küçük bir evde yorganı satan adamı buldu ve yorganın hikâyesini öğrendi.

Vaktile bu evde fakir bir aile oturmuştu. Bu ailenin biri sekiz, diğeri altı yaşında iki çocuğu vardı. Baba az kazanıyor anne de hasta olduğu için kocasına yardım edemiyordu.

Kış gelince baba da hastalandı ve bir hafta ıztıraptan sonra öldü. Babanın ölümünü annenin ölümü takip edince iki çocuk kimsesiz kaldılar. Ekmek tedarik etmek için her şeyi birer birer sattılar. Az zaman sonra bir yorgandan başka birşeyleri kalmadı. Biraz sonra kar toprağı

kapladığı zaman iki kardeş tek bir yorgan altında bir birlerine sokularak titrediler. Küçük kardeş sordu : «Sevgili kardeşim üşüyorsunuz?»

«Sen de üşüyorsunuz? »

Bu sesler sihir kuvvetile yorgana geçerek akisleri yorganda kaldı.

Bir akşam iki kardeş gene böyle titrerlerken kapı çalındı, iki çocuk soğuktan titreyerek kapıyı açtılar. Bu gelen ev sahibiydi. Gözlerini açarak :

«Kirayi almaya geldim»dedi.

«Paramız yok efendim »

Ev sahibi hiddetle :

«Bu yorganı alıkoyuyorum haydi gidin çocuklar ağlayarak yalvardılar :

«Kar yağıyor nereye gidelim? »

«Defolun »

İki çocuk evi terketmeğe mecbur oldular ikisi de birer ince mavi gömlek giyiyorlardı. Diğer elbiselerini yiyecek alabilmek için satmışlardı.

Kar yağıyordu, soğuk bütün şiddetile çocukların zayıf vücutlarını kırbaçlıyordu. İki kardeş birbirine sokularak gecenin zulmeti içinde barınacak bir merhamet gölgesi arıyorlardı. Birbirlerine sokularak kovuldukları evin arkasına karların içine büzldüler, artık uyuşmuş damarları soğu hissetmiyordu. Böylece sabaha kadar karların altında kalarak öldüler.

Kardeşler ertesi sabah Merhamet İlâhesinin mabedinin duvarı dibine gömüldüler.

Bir gün hancı mabede giderek bu seslerin hikâyesini rahibe anlatarak yorganı rahibe verdi Lâkin yorgan artık konuşmadı çünkü artık vazifesini bitirmiş ve iki çocuğun kendi şehirlerinde açlıktan ve soğuktan öldüğünü haber vererek şehirlieleri utandırmıştı.

Gül Abdullah Djevdet

FİKRET İÇİN

Bu ayın 19 una müsadif 15 inci ölüm yılının devri münasebetile, yarı vefadarı Florinalı Nâzım Beyin büyük şairimiz Tevfik Fikret Bey hakkındaki bir manzumesi :

Gün gibi aydınlıklar ruhunun parıltısı ,
Gece, - tılsımlı duran - sislerinle örtülü!..
Gölge, - kabrini saran - sanki bir matem tülü,
Yüce dağlardan gelir sesinin çağıltısı !

Engin denizler kadar açılan bir varlıksın .
Mezarından sezilir , dehşetli derinliğin !
Yerlere kapansan da, göklere fer verdiğin
Gevherinden bellidir.. bakan gözler kamaşsın !

Sükûnla dalgalanan, bahar ile bezenen :
Bir muhiti kaplamış batısız bir güneşsin !..